

گردشگری پایدار

راهی برای احیاء مناطق محروم

گفت‌وگو با مگان اپلوود، مدیر اجرایی جامعه بین‌المللی اکوتوریسم

کمیته ما بیوندند، همچون ریچارد ریبیل به عنوان یکی از مشهورترین تورگردانان بین‌المللی.

جامعه اکوتوریسم در واقع سازمانی است که از یک مجموعه از اعضا تشکیل شده است. آیا هرکسی با هر شرایطی می‌تواند به راحتی عضو این انجمن شود؟ و اینکه می‌خواستیم بدانیم این انجمن تاکنون چه تعداد عضو در خود پذیرفته است؟

ما بیش از یک هزار عضو در ۷۵ کشور جهان داریم و باید در جواب سوال دوم شما نیز باید بگویم که هرکسی که به این موضوع علاقه‌مند باشد می‌تواند در این انجمن عضو شود. البته چهار نوع پرداخت گوناگون در زمینه حق عضویت در این انجمن برقرار می‌باشد. به طور مثال حق عضویت ۵۰ دلار برای بخش‌های حرفه‌ای و ۱۰۰ دلار برای سازمان دولتی. کلیه کسانی که عضو این انجمن شده باشند از کلیه برنامه‌ها و فعالیت‌ها مطلع خواهند شد و همچنین می‌توانند در برنامه‌های آموزشی که ما به طور مرتب برگزار می‌کنیم شرکت کنند. خب ما اینجا هستیم و آماده‌ایم تا اعضايمان بیايند و از ما اطلاعات بگیرند، آموزش ببینند و با ما همکاری داشته باشند. بخش زیادی از اعضای ما را حرفه‌ای‌ها تشکیل می‌دهند و تعداد کمی از آنها هم کسانی هستند که به صورت آماتور سفر می‌کنند.

آیا شرکت‌های خصوصی هم می‌توانند به فهرست اعضای شما اضافه شوند؟

بله، حتماً، ما حتی بخشی را در عضوگیری خود اختصاص داده‌ایم به

امروزه جامعه جهانی اکوتوریسم توانسته است برای خود جایگاه درخور توجهی را در جهت پیشرفت گردشگری پایدار به وجود آورد. این سازمان تاکنون توانسته به صورتی مستقل، جهانی و غیرانتفاعی به کار خود ادامه دهد. هرچند که این جامعه توانسته تمام فعالیت‌های خود را شامل مدیریت چندین نشریه در این زمینه، برنامه‌ریزی و اجرای کنفرانس‌ها و سمینارهای مختلف در زمینه اکوتوریسم و برنامه‌های مالی با مشارکت عموم مردم و همچنین برنامه‌های حرفه‌ای در زمینه اکوتوریسم را در کمتر از شش سال انجام داده است. مدیر اجرایی این سازمان، مگان اپلوود، می‌باشد. گفت‌وگویی که می‌خوانید در اکتبر ۱۹۹۵ توسط برنارد لین با مگان اپلوود انجام شده است.

ممکن است برای شروع بگویید که اصلاً جامعه اکوتوریسم به چه معناست؟

این جامعه در واقع سازمانی بین‌المللی و غیرانتفاعی است که تلاش می‌کند تا اکوتوریسم را وسیله برای حفاظت از منابع طبیعی و توسعه پایدار قرار دهد.

تعریف این جامعه از کلمه اکوتوریسم چیست؟

در سال ۱۹۹۱، هیئت مدیره این جامعه به همراه رئیس اصلی و مشاورین و راهنمایان آن تعریف واحدی را برای آن تعیین کردند که عبارت بود از: سفرهایی هدفمند به مناطق طبیعی که در جهت حفظ مناطق طبیعی و حمایت از مردمان آن مناطق انجام می‌شود.

شما تا پیش از سال ۱۹۹۱ در جای دیگری مشغول به کار بودید. پس چه کسی جامعه بین‌المللی اکوتوریسم را به وجود آورد؟ چه کسی این کار را شروع کرد؟

تاریخ درست در سال ۱۹۹۰ است. این کمیته در آن سال تاسیس شد و در اواخر همین سال بود که این انجمن به ثبت رسید. اعضای اولیه این کمیته که در واشنگتن دی‌سی تشکیل شده بود، در آغاز عبارت بودند از الیزابت بو(از بخش سرمایه جهانی حیات‌وحش)، کارن زیفر (از حفظ منابع طبیعی بین‌المللی)، بایرون سوویف(از اتحادیه بین‌المللی حفظ محیط زیست طبیعی، IUCN) و خودم. پس از آن بود که ما از چند نفر از گردانندگان مشهور و حرفه‌ای تورهای طبیعت دعوت کردیم تا به

شرکت‌های خصوصی و در حال حاضر هم به صورت تقریبی می‌توانم بگویم که در حدود ۴۵ درصد از اعضای ما را همین بخش خصوصی تشکیل می‌دهند.

آیا این شرکت‌ها اجازه دارند تا از نام جامعه اکوتوریسم برای بالابردن میزان اعتبار خود برای بخش فروش استفاده کنند؟

خیر، آن‌ها به هیچ‌وجه اجازه چنین کاری را ندارند. هرچند که اجازه دارند تنها به صورت کلامی بگویند از اعضای ما هستند همان‌طور که هر کسی به صورت کلامی می‌تواند اعلام کند که عضو هر موسسه‌ای است.

شیوه کاری این انجمن به چه صورت است؟

ما این اداره کوچک مخصوص برای امور اجرایی را در ورموت بنینگتن داریم. من هم مدیر اجرایی این مجموعه هستم. ما همچنین یک مدیر بخش مشترکین داریم و همچنین یک مسئول بخش نشریات که کارهای چاپ کتب و همچنین نشریات این مجموعه را انجام می‌دهند.

فعالیت‌های کلیه این مجموعه گسترده‌تری از اطلاعات را به وجود می‌آورد که می‌تواند در سراسر جهان آموزش داده شود.

شما تعداد زیادی از نشریات را در این مجموعه به چاپ می‌رسانید و همچنین کنفرانس‌ها و سمینارهای بسیاری را سازمان می‌دهید. آیا فعالیت شما در این بخش‌ها به صورت مشاور است؟

خیر، هیچ‌یک از ما به صورت مشاور فعالیت نمی‌کنیم. کلیه افرادی که در این مجموعه فعالیت دارند همگی از لحاظ اطلاعات در زمینه اکوتوریسم در سطح بالایی هستند و احتیاجی به حضور شخصی به عنوان مشاور ندارند.

البته گاهی اوقات شرایط کاملا متفاوت خواهد بود. گاهی پیش می‌آید که شخصی موسسه‌ای را در زمینه طبیعت‌گردی تاسیس کرده و نزد ما می‌آید و می‌گوید: «من می‌خواهم در مورد موسسه‌ام با شما مشورت کنم تا بفهمم که چطور می‌توانم هرچه بهتر و بیشتر آن را توسعه بدهم». اما باز هم در این شرایط این ما نیستیم که به آن‌ها مشاوره می‌دهیم، بلکه این اشخاص را به بخشی معرفی می‌کنیم که کارش ارائه مشاوره به این‌گونه افراد می‌باشد.

شما پیش از آنکه وارد چرخه‌ای به نام جامعه بین‌المللی اکوتوریسم شوید، چه فعالیتی داشتید؟

من پیش از این مجموعه در سال ۱۹۸۰ در سازمان جهانی حیات وحش در واشنگتن دی‌سی مشغول به کار شدم. مدرک من زیست‌شناسی حیات وحش است و البته کارشناس ارتباطات نیز هستم. در حدود سال ۱۹۸۰ من درگیر یک سری مسائل در زمینه حفظ محیط زیست بین‌المللی و ارتباطات این بین شدم. همچون درگیری‌هایی که با سازمان جهانی حیات وحش پیدا کردم که به خاطر ویرانی یک‌سری از جنگل‌های بارانی بود و این ویرانی دلیلی نداشت جز عملکرد نادرست یک‌سری از انجمن‌هایی که در این بین خود را داخل کرده بودند. به هر حال اتفاقاتی از این دست بود که باعث شد راه خود را پیدا کنم و بفهمم که دقیقا می‌خواهم در چه زمینه‌ای فعالیت خودم را ادامه دهم. در نهایت من از سازمان جهانی حیات وحش استعفا دادم و البته پیش از این که آن کار را انجام دهم موسسه‌ای را تاسیس کرده بودم که به مدت چهار سال بود که به صورت حرفه‌ای به حل مسائل محیط زیست می‌پرداخت و در این زمینه هم به طور کامل شناخته شده بود. من در آن زمان به صورت قراردادی با سازمان جهانی حیات وحش، موسسه جغرافیایی ملی (National Geographic) و انجمن اودوبان کار می‌کردم. همان‌طوری که گفتم یکی از قراردادهای من با موسسه اودوبان بود در زمینه پرورش فیلم‌های یک‌ساعته‌ای که این موسسه برای تلویزیون می‌ساخت. این فیلم‌ها با موضوع اکوتوریسم و به نام توریست‌های محیط زیست پخش می‌شد. این پروژه بیش از یک سال به طول انجامید و تحقیقات گسترده‌ای که در این موضوع انجام شد در واقع سبب اصلی حضور کنونی من در انجمن بین‌المللی اکوتوریسم بود.

اما کلیه این اتفاقاتی که گفتید در واشنگتن افتاده بود و در حال حاضر شما در این دهکده زیبا در ورمونت هستید؟ چه چیز باعث شد تا شما مکان زندگی خود را تغییر بدهید؟

خب باید بگویم که ما - من و شوهرم - به دلیل یک سری مسائل شخصی تصمیم گرفتیم که به منطقه‌ای مهاجرت کنیم که به فضاهای ساده روستایی نزدیک‌تر باشد و برای این مهم فکر کردیم که نمی‌توانیم مکانی بهتر و زیباتر از ورمونت پیدا کنیم. پس در نهایت ما ورمونت را انتخاب کردیم. در آن زمان من هنوز قرارداد با موسسه اودوبان را داشتم و شوهرم نیز قراردادی داشت با یک دانشگاه آمریکایی. پس همه چیز آماده بود برای این‌که ما به راحتی بتوانیم به این نقطه مهاجرت کنیم. بعد

از آن بود که من شروع به تشکیل و توسعه سازمانی دادم که در واقع حالتی اولیه بود که انجمن اکوتوریسم و همین امر دلیلی شد برای آن‌که ما تصمیم بگیریم تا برای همیشه در اینجا بمانیم.

انتقادهای بجایی که در طی چند سال گذشته توسط مفسرین از انجمن اکوتوریسم شده است بیشتر بیان‌گر این مطلب است که انجمن اکوتوریسم بیشتر به صورت مکانی در آمده است که حالت حمایت‌کننده از کسانی دارد که می‌خواهند در زمینه اکوتوریسم فعال باشند. با توجه به این نوع انتقادات، شما آینده توسعه این انجمن را چگونه می‌بینید؟ آیا فکر نمی‌کنید که ممکن است همین کسانی که در این انجمن تربیت کرده‌اید و باعث رشدشان شده‌اید روزی خود به فکر تاسیس موسسه جدایی بیافتند و از لحاظ اقتصادی شما را دچار مشکل کنند؟

خب، در واقع باید بگویم که ما هیچ‌وقت و به هیچ‌وجه به این مسئله اینگونه نگاه نکرده‌ایم. تمام هدف ما در این مدت این بود که بتوانیم هرچه بیشتر و بهتر به حل مسائل بزرگ اکوتوریسم و محیط زیست جهانی بپردازیم. مشکل این‌ها نیست که بخواهد فکر ما را به خود مشغول کند. ما به مسائل گسترده‌تری در سطح جهانی فکر می‌کنیم. همه فکر ما متوجه مناطقی است که از لحاظ توسعه اقتصادی در وضعیت نامساعدی به سر می‌برند و حضور گردشگران در آن جا نیز به صورت پایدار نیست که بتواند برای مردمان آن منطقه از لحاظ مادی سودمند باشد. پس ما از آن منطقه حمایت می‌کنیم تا بتوانیم گردشگری را در آن ناحیه پایدار کنیم و به طبع این مسئله، وضعیت اقتصادی مردم آن هم رو به بهبود رود. این کار را ما بیشتر در مناطقی انجام می‌دهیم که توسعه گردشگری به سمت تخریب و ویرانی می‌رود. پس بنابراین ما سعی می‌کنیم تا با ایجاد گردشگری پایدار به احیا آن منطقه کمکی کرده باشیم. اصلی که ما برای این مسئله در نظر می‌گیریم این است که گردشگری و صنعت توریسم به هیچ‌وجه نباید در هیچ منطقه‌ای از بین برود. این موج است که کار ما را با خود پیش می‌برد. حال این کار ثمربخش باشد و یا نباشد اهمیتی ندارد. آن چیز که در پایان برای ما مهم می‌باشد این است که ما تمام تلاش خودمان را کرده‌ایم و حال باید منتظر تأثیرات آن باشیم.

شما در این انجمن با مسئله سفر چگونه برخورد می‌کنید؟ منظوری دقیقاً مسئله تورگردانی است که مردم سراسر دنیا را به رفتن به مناطقی تشویق می‌کنند که از لحاظ اقتصادی برای خودشان هم منفعتی داشته باشد. آیا شما سعی نکرده‌اید با ایجاد روابطی با این تورگردانان طبیعت روند کاری این اشخاص را اصلاح کنید؟

البته، این مسئله دقیقاً وجود دارد. نیمی از اعضای ما را بخش خصوصی تشکیل می‌دهند و بیش از نیمی از اعضای این بخش‌های خصوصی را تورگردانان. ما در شروع کارمان و تشکیل این موسسه سعی کردیم که با تعدادی از این شرکت‌های طبیعت‌گردی و تورگردانان وارد مذاکره شویم. این نخستین نقشی بود که ما در این راه ایفا کردیم. ما یک موسسه غیردولتی هستیم و بخش بزرگی از کار ما هم با بخش خصوصی است. ما سعی می‌کنیم با برگزاری سمینارها و یک‌سری کلاس‌های آموزشی، بخش خصوصی را در پیدا کردن راه درست راهنمایی کنیم (به طور مثال این که بفهمد چگونه می‌تواند هرچه بهتر در ایجاد یک برنامه پایدار در زمینه گردشگری و طبیعت‌گردی برنامه‌ریزی کند. ما به بخش خصوصی راهنمایی‌هایی را می‌دهیم و سپس در این حرکت با او همراهی می‌کنیم تا بتواند خود را توسعه دهد. ما به طور دائم با این بخش‌های خصوصی در ارتباط هستیم. ما امیدواریم که بتوانیم به بهترین شکل به تمام برنامه‌هایی که در پیش دارید سازمان دهید و آن‌ها را به مرحله عمل درآورید.